

Bilaga B

Del 8

Bestämmelser för fordonsbesättning, utrustning, drift och dokumentation

Kapitel 8.1

Allmänna bestämmelser för transportenheter och fordonsutrustning

8.1.1 Transportenheter

En transportenhet lastad med farligt gods får aldrig innehålla mer än en släpvagn (eller påhängsvagn).

8.1.2 Handlingar som ska medföras på transportenheten

8.1.2.1 Utöver de handlingar som krävs enligt andra bestämmelser ska följande handlingar medföras på transportenheten:

- (a) godsdeklarationen enligt 5.4.1 omfattande allt farligt gods som transporteras och i tillämpliga fall stuvningsintyg för storcontainer eller fordon enligt 5.4.2,
- (b) de skriftliga instruktionerna som föreskrivs i 5.4.3,
- (c) (tills vidare blank),
- (d) fotolegitimation för varje medlem i fordonsbesättningen i enlighet med 1.10.1.4.

8.1.2.2 När bestämmelserna i ADR/ADR-S kräver att följande handlingar upprättas, ska de även medföras på transportenheten:

- (a) godkännandecertifikat enligt 9.1.3 för varje transportenhet eller fordon i en sådan,
- (b) intyg enligt 8.2.1 om förarutbildning,
- (c) kopia av behörig myndighets tillstånd, när så krävs enligt 5.4.1.2.1 (c) eller (d), respektive 5.4.1.2.3.3.

8.1.2.3 De skriftliga instruktionerna som föreskrivs i 5.4.3 ska finnas lätt tillgängliga.

8.1.2.4 (Borttagen.)

8.1.3 Storetiketter och märkning

Transportenheter med farligt gods ska förses med storetiketter och märkas i enlighet med kapitel 5.3.

8.1.4 Brandsläckningsutrustning

8.1.4.1 Följande bestämmelser gäller för transportenheter, utom dem som anges i 8.1.4.2, som transporterar farligt gods.

- (a) Varje transportenhet ska vara utrustad med minst en bärbar brandsläckare för brandtyper av klass ¹⁾ A, B och C, med minst 2 kg pulverkapacitet (eller likvärdig kapacitet med ändamålsenligt släckmedel), ändamålsenlig för bekämpning av brand i motor eller förarhytt.

¹⁾ För definition av klasser, se EN 2:1992 Brand och räddning – Klassificering av bränder.

- (b) Följande tilläggsutrustning krävs:
- (i) för transportenheter med en tillåten totalvikt högre än 7,5 ton, en eller flera bärbara brandsläckare för brandtyper av klass¹⁾ A, B och C, med totalt minst 12 kg pulverkapacitet (eller likvärdig kapacitet med annat ändamålsenligt släckmedel), varav minst en ska ha minst 6 kg kapacitet,
 - (ii) för transportenheter med en tillåten totalvikt högre än 3,5 ton och högst 7,5 ton, en eller flera bärbara brandsläckare för brandtyper av klass¹⁾ A, B och C, med totalt minst 8 kg pulverkapacitet (eller likvärdig kapacitet med annat ändamålsenligt släckmedel), varav minst en ska ha minst 6 kg kapacitet,
 - (iii) för transportenheter med en tillåten totalvikt högst 3,5 ton, en eller flera bärbara brandsläckare för brandtyper av klass¹⁾ A, B och C, med totalt minst 4 kg pulverkapacitet (eller likvärdig kapacitet med annat ändamålsenligt släckmedel).
- (c) Kapaciteten hos de bärbara brandsläckarna enligt (a) får avräknas från den minsta totalkapaciteten hos brandsläckarna enligt (b).

8.1.4.2 Transportenheter som transporterar farligt gods enligt 1.1.3.6 ska vara utrustade med en bärbar brandsläckare för brandtyper av klass¹⁾ A, B och C, med minst 2 kg pulverkapacitet (eller likvärdig kapacitet med annat ändamålsenligt släckmedel).

8.1.4.3 De bärbara brandsläckarna ska vara ändamålsenliga för användning i fordon och ska uppfylla tillämpliga krav i EN 3 Handbrandsläckare, Del 7 (EN 3-7:2004 + A1:2007).

Om fordonet är utrustat med fasta brandsläckare, automatiska eller vilka enkelt kan tas i bruk för bekämpning av brand i motor, behöver de bärbara brandsläckarna inte vara ändamålsenliga för bekämpning av brand i motor. Släckmedlet ska vara sådant att det inte är benäget att avge giftig gas till förarhytten, inte heller under inverkan av värme från en brand.

8.1.4.4 Bärbara brandsläckare enligt bestämmelserna i 8.1.4.1 eller 8.1.4.2 ska vara försedda med en plombering som visar att de inte har använts.

De ska dessutom ha en märkning som visar överensstämmelse med en standard som godtagits av behörig myndighet och en inskription som åtminstone visar datumet (månad, år) för nästa kontroll eller längsta tillåtna användningstid.

Brandsläckarna ska genomgå återkommande kontroll som uppfyller nationellt godkänd standard så att deras funktion garanteras.

8.1.4.5 Brandsläckarna ska installeras på transportenheten så att de är lättillgängliga för fordonsbesättningen. Installationen ska utföras så att brandsläckarna är skyddade från vädrets inverkan, så att funktionsduglighet hos dem inte påverkas.

¹⁾ För definition av klasser, se EN 2:1992 Brand och räddning – Klassificering av bränder.

8.1.5 Övrig utrustning och personlig skyddsutrustning

8.1.5.1 Varje transportenhet som transporterar farligt gods ska vara försedd med utrustning för allmänt och personligt skydd i enlighet med 8.1.5.2. Utrustningens delar ska väljas utifrån det eller de nummer på etikettförlagorna som det lastade godset har. Numren på etikettförlagorna kan identifieras genom godsdeklarationen.

8.1.5.2 Följande utrustning ska medföras på transportenheten:

- för varje fordon, en stoppklot som vars storlek är anpassad efter fordonets högsta totalvikt och hjulens diameter,
- två fristående varningsanordningar,
- vätska för ögonsköljning²⁾, och

för varje medlem i fordonsbesättningen:

- en varningsväst (t.ex. som beskrivs i EN 471),
- bärbar ljuskälla som överensstämmer med bestämmelserna i 8.3.4,
- ett par skyddshandskar, och
- ögonskydd (t.ex. skyddsglasögon).

8.1.5.3 Ytterligare utrustning som krävs för vissa klasser:

- flyktutrustning³⁾ för varje medlem i fordonsbesättningen ska medföras på fordonet för etikettförlagorna 2.3 eller 6.1,
- en skyffel⁴⁾,
- en anordning avsedd för tätning av brunn/avlopp⁴⁾,
- ett uppsamlingskärl⁴⁾.

²⁾ Krävs inte för etikettförlagorna 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 och 2.3.

³⁾ Till exempel flyktutrustning med kombinerat gas/partikelfilter typ A1B1E1K1-P1 eller A2B2E2K2-P2, liknande den som beskrivs i standarden EN 141.

⁴⁾ Krävs endast för fasta ämnen och vätskor med etikettförlagorna 3, 4.1, 4.3, 8 eller 9.

Kapitel 8.2

Bestämmelser för fordonsbesättningens utbildning

8.2.1 Allmänna krav för utbildning av förare

- 8.2.1.1 Förare av fordon som transporterar farligt gods ska ha ett intyg utfärdat av behörig myndighet, vilket anger att de har deltagit i en kurs och genomfört examination på de särskilda krav som ska uppfyllas vid transport av farligt gods.
- 8.2.1.2 Förare av fordon som transporterar farligt gods ska delta i en grundkurs. Utbildning ska ges i form av en kurs godkänd av behörig myndighet. Dess huvudsyfte är att göra förare medvetna om risker som uppstår vid transport av farligt gods och att ge den grundläggande information som är nödvändigt för att minimera sannolikheten för att en olycka äger rum och, om så ändå sker, att möjliggöra för dem att vidta åtgärder, som kan visa sig nödvändiga för deras egen, allmänhetens och miljöns säkerhet för att begränsa effekten av en olycka. Denna utbildning, som ska innefatta individuella praktiska övningar, ska utgöra grunden för utbildning för alla kategorier av förare och täcka åtminstone de områden som definieras i 8.2.2.3.2. Behörig myndighet får godkänna grundkurser som är begränsade till specifikt farligt gods eller till specifik klass eller klasser. Sådana begränsade grundkurser får inte tillhandahållas för förare av fordon angivna i 8.2.1.4.
- 8.2.1.3 Förare av fordon eller MEMU som transporterar farligt gods i fasta tankar eller avmonterbara tankar med en volym över 1 m³, förare av batterifordon med en total volym över 1 m³ och förare av fordon eller MEMU som transporterar farligt gods i tankcontainrar, UN-tankar eller MEG-containrar med individuell volym över 3 m³ på en transportenhet, ska delta i en specialkurs för transport i tank, vilken täcker åtminstone de områden som definieras i 8.2.2.3.3. Behörig myndighet får godkänna specialkurser för transport i tank som är begränsade till specifikt farligt gods eller till specifik klass eller klasser. Sådana begränsade specialkurser för transport i tank får inte tillhandahållas för förare av fordon angivna i 8.2.1.4.
- 8.2.1.4 Förare av fordon som transporterar ämnen eller föremål i klass 1, dock inte ämnen eller föremål i riskgrupp 1.4, samhanteringsgrupp S, (se tilläggsbestämmelse S1 i kapitel 8.5), förare av MEMU som transporterar explosiva ämnen och föremål i klass 1 och ämnen i klass 5.1 (se 7.5.5.2.3) som samlastat gods och förare av fordon som transporterar visst radioaktivt material (se särbestämmelserna S11 och S12 i kapitel 8.5), ska delta i specialkurser, som täcker åtminstone de områden som anges i 8.2.2.3.4 eller 8.2.2.3.5.
- 8.2.1.5 Alla kurser, praktiska övningar, examination och behöriga myndigheters roll ska uppfylla bestämmelserna i 8.2.2.
- 8.2.1.6 Utbildningsintyg som överensstämmer med kraven i detta avsnitt och är utfärdade i enlighet med 8.2.2.8 av behörig myndighet i en fördragspart, ska accepteras under deras giltighetsperiod av andra fördragsparters behöriga myndigheter.

8.2.2 Särskilda krav för utbildning av förare

- 8.2.2.1 Nödvändiga kunskaper och färdigheter ska ges genom utbildning som innefattar teoretiska kurser och praktiska övningar. Kunskaperna ska prövas genom examination.

8.2.2.2 Den som anordnar utbildning ska säkerställa att lärarna har god kunskap om och tar hänsyn till aktuell utveckling i fråga om regler och utbildningskrav avseende transport av farligt gods. Utbildningen ska vara verklighetsförankrad. Utbildningsprogrammet ska överensstämma med godkännandet som anges i 8.2.2.6, beträffande ämnesområdena som anges i 8.2.2.3.2 - 8.2.2.3.5. Utbildningen ska även innefatta individuella praktiska övningar (se 8.2.2.3.8).

8.2.2.3 Utbildningens utformning

8.2.2.3.1 Utbildning ska ges i form av en grundkurs och, när så är tillämpligt, specialkurser. Grundkurser och specialkurser får ges i form av allomfattande kurser, vilka genomförs i sin helhet vid ett och samma tillfälle och av samma utbildningsorganisation.

8.2.2.3.2 De områden som ska ingå i grundkursen ska minst omfatta:

- (a) allmänna bestämmelser för transport av farligt gods,
- (b) huvudsakliga typer av fara,
- (c) information om miljöskydd som ett led i kontroll av transport av avfall,
- (d) förebyggande åtgärder och säkerhetsåtgärder anpassade till olika faror,
- (e) vad som ska göras efter en olycka (första hjälpen, trafiksäkerhet, grundläggande kunskaper om användning av skyddsutrustning, skriftliga instruktioner, etc.),
- (f) märkning, etikettering, storetiketter och märkning med orangefärgad skylt,
- (g) vad en förare bör och inte bör göra under transport av farligt gods,
- (h) syfte med, och användningssätt av, teknisk utrustning på fordonen,
- (i) förbud mot samlastning på fordon eller i container,
- (j) försiktighetsåtgärder vid lastning och lossning av farligt gods,
- (k) allmän information rörande den enskildes ansvar,
- (l) information om multimodala transporter,
- (m) hantering och stuvning av kollin,
- (n) transportrestriktioner i tunnlar och instruktioner för beteende i tunnlar (förebyggande av tillbud, säkerhet, åtgärder i händelse av brand eller andra nödsituationer, etc.),
- (o) kunskap om transportskydd.

8.2.2.3.3 Områden som ska ingå i specialkurs för transport i tank ska omfatta minst följande:

- (a) fordons beteende på vägen, inklusive rörelser i lasten,
- (b) särskilda krav på fordonen,
- (c) allmän teoretisk kunskap om de olika system som används för fyllning och tömning,

- (d) särskilda tilläggsbestämmelser om användning av sådana fordon (fordonscertifikat, godkännandemärkning, storetiketter och märkning med orangefärgad skylt, etc.).

8.2.2.3.4 Områden som ska ingå i specialkurs för transport av ämnen och föremål i klass 1 ska omfatta minst följande:

- (a) speciella faror avseende explosiva och pyrotekniska ämnen och föremål,
 (b) särskilda krav beträffande samlastning av ämnen och föremål i klass 1.

8.2.2.3.5 Områden som ska ingå i specialkurs för transport av radioaktiva ämnen i klass 7 ska omfatta minst följande:

- (a) speciella faror avseende joniserande strålning,
 (b) särskilda krav på förpackning, hantering, samlastning och stuvning av radioaktivt material,
 (c) särskilda åtgärder som ska vidtas i händelse av olycka med radioaktivt material.

8.2.2.3.6 En lektion avses pågå under 45 minuter.

8.2.2.3.7 Normalt ska högst 8 lektioner tillåtas under varje utbildningsdag.

8.2.2.3.8 De individuella praktiska övningarna ska äga rum i anslutning till den teoretiska undervisningen och ska minst omfatta första hjälpen, brandbekämpning och åtgärder i händelse av tillbud eller olycka.

8.2.2.4 Program för förstagångsutbildning

8.2.2.4.1 Den teoretiska undervisningen ska för varje förstagångskurs eller del av allomfattande kurs omfatta minst följande utbildningstid:

Grundkurs	18 lektioner
Specialkurs för transport i tank	12 lektioner
Specialkurs för transport av ämnen och föremål i klass 1	8 lektioner
Specialkurs för transport av radioaktivt material i klass 7	8 lektioner

För grundkursen och för specialkursen för transport i tank krävs ytterligare lektioner för praktiska övningar enligt 8.2.2.3.8, vilka kommer att variera beroende på antalet förare under utbildning.

8.2.2.4.2 Den totala längden av den allomfattande kursen får bestämmas av behörig myndighet, som ska bibehålla längden för grundkursen och specialkursen för tank, men kan komplettera den med förkortade specialkurser för klass 1 och klass 7.

8.2.2.5 Program för repetitionsutbildning

- 8.2.2.5.1 Repetitionsutbildning som genomförs med regelbundna intervall syftar till att uppdatera förarens kunskaper och ska omfatta den senaste tekniska, juridiska och ämnesrelaterade utvecklingen.
- 8.2.2.5.2 Tiden för repetitionsutbildningen, inklusive individuella praktiska övningar, ska omfatta minst två dagar för allomfattande kurser eller minst hälften av den utbildningstid som är tilldelad motsvarande individuella förstagångskurser för grund- eller specialkurser enligt 8.2.2.4.1.
- 8.2.2.5.3 En förare får ersätta repetitionskurs och examination med motsvarande förstagångskurs och examination.

8.2.2.6 Godkännande av utbildning

- 8.2.2.6.1 Kurserna ska godkännas av behörig myndighet.
- 8.2.2.6.2 Godkännande ska endast ges efter skriftlig ansökan.
- 8.2.2.6.3 Följande handlingar ska bifogas ansökan om godkännande:
- (a) ett detaljerat utbildningsprogram som beskriver de ämnen som ingår och anger tidsschema och planerade utbildningsmetoder,
 - (b) lärarnas kvalifikationer och verksamhetsområden,
 - (c) information om i vilka lokaler kurserna ska genomföras och om undervisningsmaterialet, samt om anläggningar för praktiska övningar,
 - (d) villkor för deltagande i kurserna, såsom antal deltagare.
- 8.2.2.6.4 Den behöriga myndigheten ska organisera kontrollen över utbildning och examination.
- 8.2.2.6.5 Godkännande ska beviljas skriftligen av behörig myndighet under följande förutsättningar:
- (a) utbildningen ska hållas i överensstämmelse med ansökningshandlingarna,
 - (b) behörig myndighet ges rätt att skicka behörig personal att närvara under kurser och examination,
 - (c) den behöriga myndigheten ska i god tid underrättas om datum och plats för de enskilda kurserna,
 - (d) godkännandet kan återkallas om villkoren för godkännandet inte uppfylls.
- 8.2.2.6.6 Godkännandebeviset ska ange om de avsedda kurserna är grund- eller specialkurser, förstagångs- eller repetitionskurser samt om de är begränsade till specifikt farligt gods eller till en specifik klass eller klasser.
- 8.2.2.6.7 Om utbildningsorganisationen, efter det att en kurs har beviljats godkännande, avser att ändra sådana detaljer som hade betydelse för godkännandet, ska den i förväg söka tillstånd för detta hos behörig myndighet. Detta gäller särskilt ändringar i utbildningsprogrammet.

8.2.2.7 Examination8.2.2.7.1 *Examination av grundkurs*

8.2.2.7.1.1 Efter genomförd grundkurs, inklusive de praktiska övningarna, ska examination hållas som motsvarar grundkursen.

8.2.2.7.1.2 Genom examinationen ska eleven visa att han har de kunskaper, den insikt och de färdigheter, som krävs av en yrkesmässig förare av fordon som transporterar farligt gods, i enlighet med grundkursen.

8.2.2.7.1.3 För detta syfte ska behörig myndighet utarbeta en katalog med frågor som omfattar punkterna som sammanfattas i 8.2.2.3.2. Frågorna i examinationen ska väljas från denna katalog. Eleverna får inte ha någon kännedom om frågorna som väljs ut från katalogen före provet.

8.2.2.7.1.4 För allomfattande kurser får en gemensam examination hållas.

8.2.2.7.1.5 Varje behörig myndighet ska kontrollera förhållandena vid examinationen.

8.2.2.7.1.6 Examinationen ska vara i form av ett skriftligt prov eller en kombination av skriftligt och muntligt prov. Varje elev ska ges minst 25 skriftliga frågor efter grundkursen. Om examinationen avser en repetitionskurs ska minst 15 skriftliga frågor ges. Tiden för dessa examinationer ska pågå minst 45 respektive 30 minuter. Frågorna får vara av varierande svårighetsgrad och tilldelas olika poäng.

8.2.2.7.2 *Examination av specialkurser för transport i tank, för transport av ämnen och föremål i klass 1 eller radioaktiva ämnen i klass 7*

8.2.2.7.2.1 Efter att ha klarat examination på grundkursen och deltagit i specialkursen för transport i tank eller för transport av ämnen och föremål i klass 1 eller radioaktiva ämnen i klass 7, ska eleven få rätt att delta i tillhörande examination.

8.2.2.7.2.2 Denna examination ska hållas och stå under kontroll på samma sätt som i 8.2.2.7.1. Katalogen med frågor ska omfatta punkterna som sammanfattas i 8.2.2.3.3, 8.2.2.3.4 eller 8.2.2.3.5 utifrån vad som är tillämpligt.

8.2.2.7.2.3 Examinationen ska omfatta minst 15 skriftliga frågor med avseende på varje specialkurs. Om examinationen avser en repetitionskurs ska minst 10 skriftliga frågor ges. Dessa examinationer ska pågå minst 30 respektive 20 minuter.

8.2.2.7.2.4 Om examinationen är baserad på en begränsad grundkurs så begränsas även examinationen för specialkursen till samma omfattning.

8.2.2.8 Intyg om förarutbildning

8.2.2.8.1 Utbildningsintyget i 8.2.1.1 ska utfärdas:

(a) efter avslutad grundkurs, förutsatt att eleven med godkänt resultat genomgått examination enligt 8.2.2.7.1,

(b) i tillämpliga fall, efter avslutad specialkurs för transport i tank, transport av ämnen och föremål i klass 1, transport av radioaktiva ämnen i klass 7 eller efter att ha erhållit kunskaper enligt tilläggsbestämmelserna S1 och S11 i kapitel 8.5,

under förutsättning att eleven med godkänt resultat genomgått examination i enlighet med 8.2.2.7.2,

- (c) i tillämpliga fall, efter avslutad begränsad grundkurs eller begränsad specialkurs för transport i tank, under förutsättning att eleven med godkänt resultat genomgått examination enligt 8.2.2.7.1 eller 8.2.2.7.2. Utbildningsintyget som utfärdas ska tydligt indikera omfattningen av sin begränsade giltighet avseende tillämpligt farligt gods eller tillämplig klass eller klasser.

8.2.2.8.2 Utbildningsintygets giltighetstid ska vara 5 år från det datum då föraren med godkänt resultat genomgått examination av förstagångskurser för grund- eller allomfattande kurs.

Intyget ska förlängas om föraren uppvisar bevis på sitt deltagande i repetitionskurs enligt 8.2.2.5 och har genomfört examination i enlighet med 8.2.2.7 i följande fall:

- (a) inom tolv månader innan intygets giltighetstid löper ut. Behörig myndighet ska utfärda ett nytt utbildningsintyg giltigt i 5 år, vars giltighetsperiod ska börja med utgångsdatumet på föregående intyg,
- (b) tidigare än tolv månader innan intygets giltighet löper ut. Behörig myndighet ska utfärda ett nytt utbildningsintyg giltigt i 5 år, vars giltighetsperiod ska börja med det datum som repetitionsexaminationen genomfördes med godkänt resultat.

Om föraren under intygets giltighetsperiod utökar omfattningen av intyget, genom att uppfylla bestämmelserna i 8.2.2.8.1 (b) och (c), ska det nya intygets giltighetsperiod förbli den som anges i det föregående intyget. Om föraren med godkänt resultat har genomfört examination av specialkurs, ska denna specialisering vara giltig till det datum intygets giltighet löper ut.

8.2.2.8.3 Intyget ska utformas enligt förlagan i 8.2.2.8.5. Intygets mått ska vara i enlighet med ISO 7810:2003 ID-1 och vara tillverkat av plast. Färgen ska vara vit med svarta bokstäver. Intyget ska innehålla en extra säkerhetsattribut såsom hologram, UV-tryck eller ytmönster (guilloche).

8.2.2.8.4 Intyget ska vara upprättat på det (eller de) officiella språk(en) eller ett av de officiella språken i det land där den behöriga myndigheten har utfärdat intyget och, om inget av dessa språk är engelska, franska eller tyska, ska titeln på intyget, titeln för punkt 8 och titlarna på intygets baksida dessutom anges på engelska, franska eller tyska.

8.2.2.8.5 *Förlaga för utbildningsintyg för förare av fordon som transporterar farligt gods*

Framsida

UTBILDNINGSSINTYG FÖR ADR-FÖRARE
ADR DRIVER TRAINING CERTIFICATE

**

(Infoga bild på föraren)*

1. (INTYGSNUMMER)*
2. (EFTERNAMN)*
3. (ÖVRIGA NAMN)*
4. (FÖDELSEDATUM dd/mm/åååå)*
5. (NATIONALITET)*
6. (FÖRARENS NAMNTECKNING)*
7. (UTFÄRDANDE ORGAN)*
8. GILTIGT TILL/VALID TO:
(dd/mm/åååå)*

Baksida

GILTIGT FÖR KLASS ELLER UN-NUMMER
VALID FOR CLASS(ES) OR UN Nos.:

TANK
TANKS

ANNAT ÄN I TANK
OTHER THAN TANKS

9. (Ange klass eller UN-nummer)*

10. (Ange klass eller UN-nummer)*

* Ersätt texten med tillämplig information.

** Nationalitetsbeteckningen för fordon i internationell trafik (för avtalsparter till överenskommelsen om vägtrafik från 1968 eller överenskommelsen om vägtrafik från 1949, enligt notifiering till Förenta Nationernas generalsekreterare, i enlighet med artikel 45 (4) eller bilaga 4 i dessa överenskommelser).

8.2.3 Utbildning av samtliga personer delaktiga i transport av farligt gods på väg, utom förare med intyg enligt 8.2.1

Personer vars arbetsuppgifter rör transport av farligt gods på väg ska ha fått utbildning om bestämmelserna för transport av sådant gods, anpassad efter deras ansvarsområden och arbetsuppgifter, i överensstämmelse med kapitel 1.3. Detta krav ska gälla exempelvis personal som är anställd av transportören eller avsändaren, personal som lastar eller lossar farligt gods, personal hos speditörsföretag och skeppsklarerare samt förare, dock inte förare med intyg enligt 8.2.1, som är involverade i transport av farligt gods på väg.

Kapitel 8.3

Övriga bestämmelser som ska uppfyllas av fordonsbesättningen

8.3.1 Passagerare

Utöver medlemmar av fordonsbesättningen får inga passagerare medfölja i transportenheter med farligt gods.

8.3.2 Användning av brandsläckningsutrustning

Medlemmar i fordonsbesättningen ska känna till hur brandsläckningsutrustningen används.

8.3.3 Förbud mot att öppna kollin

Föraren eller dennes medhjälpare får inte öppna ett kolli som innehåller farligt gods.

8.3.4 Bärbara ljuskällor

Ljuskällor som används får inte ha någon metallyta som lätt kan alstra gnistor.

8.3.5 Förbud mot rökning

Rökning är förbjuden under hanteringsarbete i närheten av eller inne i fordon.

8.3.6 Körning av motor under lastning eller lossning

Motorn ska vara avstängd under lastning och lossning, utom när den måste användas för att driva pumpar eller annan utrustning för att lasta eller lossa fordonet och bestämmelserna i landet i fråga medger sådan användning.

8.3.7 Användning av parkeringsbroms och stoppklotsar

Inga fordon med farligt gods får parkeras utan att parkeringsbromsen är ansatt. Släpvagnar utan bromsanordningar ska hindras från att komma i rörelse genom utplacering av minst en stoppklots som beskrivs i 8.1.5.2.

8.3.8 Användning av kablar

I de fall en transportenhet utrustad med ett låsningsfritt bromssystem (ABS) består av ett motorfordon och en O₃- eller O₄-släpvagn, ska ledningarna som anges i 9.2.2.6.3 vara kopplade mellan dragfordonet och släpvagnen under hela transporten.

Kapitel 8.4

Bestämmelser för övervakning av fordonet

8.4.1 Fordon med farligt gods i de mängder som anges i särbestämmelserna S1(6) och S14 – S24 i kapitel 8.5 för ett visst ämne enligt kapitel 3.2, tabell A, kolumn 19, ska övervakas eller alternativt ställas upp utan övervakning i en säker depå eller säkert fabriksområde. Finns inte sådana uppställningsmöjligheter för fordon, sedan lämpliga säkerhetsåtgärder vidtagits, ställas upp avskilt på en plats som uppfyller kraven i (a), (b) eller (c) nedan:

- (a) en uppställningsplats för fordon, övervakad av en tillsynsman som har underrättats om lastens egenskaper och var föraren uppehåller sig,
- (b) en allmän eller enskild uppställningsplats där fordonet inte förväntas bli skadat av andra fordon, eller
- (c) en lämplig öppen plats, avskild från allmän väg och bostäder, där allmänheten normalt inte passerar eller uppehåller sig.

Uppställningsplats som tillåts vid (b) får användas endast då sådan som avses vid (a) inte är tillgänglig, och uppställningsplats som beskrivs vid (c) får användas endast då sådan som avses vid (a) och (b) inte är tillgänglig.

8.4.2 Lastade MEMU ska övervakas eller får alternativt parkeras oövervakade inom säker depå eller inom säkert fabriksområde. Tömda, ej rengjorda MEMU är undantagna från detta krav.

Kapitel 8.5

Tilläggsbestämmelser för särskilda klasser eller ämnen

Utöver bestämmelserna i kapitel 8.1-8.4 ska följande bestämmelser tillämpas på transport av ämnen eller föremål, när hänvisning till dem görs i kapitel 3.2, tabell A, kolumn 19. I händelse av konflikt med bestämmelserna i kapitel 8.1–8.4 har bestämmelserna i detta kapitel företräde.

S1 Tilläggsbestämmelser för transport av explosiva ämnen och föremål (klass 1)

(1) Särskild förarutbildning

- (a) Kraven i 8.2.1 gäller förare av fordon som transporterar ämnen eller föremål i klass 1, förutom ämnen eller föremål i riskgrupp 1.4, samhanteringsgrupp S.
- (b) Förare av fordon som transporterar ämnen eller föremål i klass 1, förutom ämnen eller föremål i riskgrupp 1.4, samhanteringsgrupp S, ska delta i en specialkurs omfattande minst de ämnesområden som anges i 8.2.2.3.4.
- (c) Om förare, enligt andra föreskrifter som tillämpas av en fördragspart, under andra former eller i andra syften har genomgått likvärdig utbildning som omfattar det innehåll som avses i (b), kan specialkursen helt eller delvis utgå.

(2) Auktoriserad representant

Behörig myndighet i ett land som är fördragspart till ADR får, om nationella föreskrifter anger det, kräva att en auktoriserad representant medföljer fordonet på transportörens bekostnad.

(3) Förbud mot rökning, eld och öppen låga

Det är förbjudet att röka eller att använda eld eller öppen låga i eller i närheten av fordon som transporterar ämnen och föremål i klass 1, samt under lastning och lossning av dessa.

(4) Lastnings- och lossningsplatser

- (a) Lastning eller lossning av ämnen och föremål i klass 1 får inte ske på allmän plats inom tätbebyggt område utan särskilt tillstånd av behörig myndighet.
- (b) Lastning eller lossning av ämnen och föremål i klass 1 på allmän plats utanför tätbebyggt område, utan att behörig myndighet har fått förhandsmeddelande om det, är förbjuden om inte verksamheten är absolut nödvändig av säkerhetsskäl.
- (c) Om, av någon orsak, hanteringsarbete måste ske på allmän plats ska ämnen och föremål av olika slag skiljas åt enligt etiketteringen.
- (d) Om fordon som transporterar ämnen och föremål i klass 1 tvingas stanna för lastning eller lossning på allmän plats, ska ett avstånd av minst 50 m hållas mellan de stillastående fordonen.

(5) Konvojer

- (a) När fordon, som transporterar ämnen och föremål av klass 1, färdas i konvoj, ska ett avstånd av minst 50 m hållas mellan transportenheterna.
- (b) Behörig myndighet kan utfärda föreskrifter om konvojs formering eller sammansättning.

(6) Övervakning av fordon

Bestämmelserna i kapitel 8.4 är endast tillämpliga då ämnen och föremål i klass 1 med en total nettovikt av explosivt ämne överstigande nedan angivna gränsvärden transporteras i ett fordon:

Riskgrupp 1.1:	0 kg
Riskgrupp 1.2:	0 kg
Riskgrupp 1.3, samhanteringsgrupp C:	0 kg
Riskgrupp 1.3, utom samhanteringsgrupp C:	50 kg
Riskgrupp 1.4, utom de som förtecknas nedan:	50 kg
Riskgrupp 1.5:	0 kg
Riskgrupp 1.6:	50 kg
Ämnen och föremål i riskgrupp 1.4 som tillordnas UN 0104, 0237, 0255, 0267, 0289, 0361, 0365, 0366, 0440, 0441, 0455, 0456 och 0500:	0 kg

Vid blandad last ska det lägsta gränsvärdet som är tillämpligt på något av de transporterande ämnena eller föremålen användas för lasten som helhet.

Dessutom ska dessa ämnen och föremål alltid övervakas för att förhindra skadegörelse och för att kunna larma föraren och berörda myndigheter i händelse av förlust eller brand.

Tömnda, ej rengjorda förpackningar är undantagna.

(7) Låsning av fordon

Dörrar och styva luckor i lastutrymmen i EX/II-fordon och alla öppningar i lastutrymmen i EX/III-fordon som transporterar ämnen och föremål i klass 1, ska vara låsta under transporten, utom vid lastnings- och lossningstillfällena.

S2**Tilläggsbestämmelser för transport av brandfarliga vätskor och gaser****(1) Bärbara ljuskällor**

Lastutrymmen i täckta fordon som transporterar vätskor med en flampunkt på högst 60 °C eller brandfarliga ämnen eller föremål i klass 2, får inte beträdas av personer som har med sig andra bärbara ljuskällor än sådana som är konstruerade och tillverkade så att de inte kan antända brandfarliga ångor eller gaser som kan ha trängt in i fordonet.

(2) Drift av förbränningsvärmare under lastning och lossning

Drift av förbränningsvärmare i FL-fordon (se del 9) är förbjuden under lastning och lossning och på lastningsplatser.

(3) Åtgärder mot elektrostatiska laddningar

På FL-fordon (se del 9) ska en välfungerande elektrisk anslutning upprättas från fordonets chassi till jord innan tankar fylls eller töms. Dessutom ska fyllningshastigheten begränsas.

S3 Särbestämmelser för transport av smittförande ämnen

För transportenheter med farliga ämnen i klass 6.2 ska bestämmelserna i 8.1.4.1 (b) och 8.3.4 inte tillämpas.

S4 Tilläggbestämmelser för transport under kontrollerad temperatur

För säker transport är det nödvändigt att upprätthålla den föreskrivna temperaturen. Allmänt ska följande utföras:

- en noggrann kontroll av transportenheten före lastning,
- instruktioner till transportören om kylsystemets drift inklusive en förteckning över kylmedelsleverantörer längs färdvägen,
- åtgärdsprogram som ska följas i händelse av att temperaturkontrollen förloras,
- regelbunden kontroll av drifttemperaturen, och
- tillgång till reservkylsystem eller reservdelar.

Lufttemperaturen inne i transportenheten ska mätas med två oberoende givare och resultatet ska registreras så att temperaturändringar lätt kan upptäckas.

Temperaturen ska kontrolleras och antecknas var fjärde till sjätte timme.

Om kontrolltemperaturen överskrids under transporten, ska åtgärd genast vidtas för att reparera kylsystemet eller för att öka kylkapaciteten (t.ex. genom att tillsätta flytande eller fast kylmedel). Temperaturen ska även kontrolleras ofta och insats av nödatgärder ska förberedas. Om nödtemperaturen (se även 2.2.41.1.17 och 2.2.52.1.15 – 2.2.52.1.18) nås, ska nödatgärderna vidtas.

Anm Tilläggbestämmelse S4 gäller inte för ämnen som anges i 3.1.2.6 om ämnena stabiliserats genom tillsats av kemiska inhibitorer så att SADT överstiger 50 °C. I detta fall kan temperaturkontroll krävas under transportförhållanden då temperaturen kan överstiga 55 °C.

S5 Särbestämmelser gemensamma för transport av radioaktiva ämnen i klass 7 endast i undantagna kollin (UN 2908, 2909, 2910 och 2911)

Kraven på skriftliga instruktioner i 8.1.2.1 (b) samt 8.2.1, 8.3.1 och 8.3.4 ska inte tillämpas.

- S6** **Särbestämmelser gemensamma för transport av radioaktivt material i klass 7 i andra än undantagna kollin**
- Bestämmelserna i 8.3.1 ska inte tillämpas på fordon som endast transporterar kollin, överpack eller containrar med etiketter för kategori I-VIT.
- Bestämmelserna i 8.3.4 ska inte tillämpas om det inte finns någon sekundärfara.
- Andra tilläggsbestämmelser eller särbestämmelser**
- S7** (Borttagen.)
- S8** Om en transportenhet är lastad med över 2000 kg av dessa ämnen, får uppehåll för service så långt möjligt inte ske nära bebodda eller besökta platser. Ett längre stopp nära sådana platser är tillåtet endast med behöriga myndigheters medgivande.
- S9** Under transport av dessa ämnen får uppehåll för service så långt möjligt inte ske nära bebodda eller besökta platser. Ett längre stopp nära sådana platser är tillåtet endast med behöriga myndigheters medgivande.
- S10** När ett fordon står uppställt under perioden april till och med oktober, ska kollina skyddas effektivt mot solens inverkan, t.ex. genom skärmar placerade minst 20 cm ovanför lasten, om det krävs enligt bestämmelserna i det land där fordonet står.
- S11**
- (1) Kraven i 8.2.1 ska tillämpas.
 - (2) Förare ska delta i en specialkurs, som täcker åtminstone de områden som anges i 8.2.2.3.5.
 - (3) Om förare, enligt andra föreskrifter som tillämpas av en fördragspart, under andra former eller i andra syften har genomgått likvärdig utbildning som omfattar det innehåll som avses i (2), kan specialkursen helt eller delvis utgå.
- S12** Om totala antalet transporterade kollin innehållande radioaktiva ämnen inte överstiger 10, och summan av transportindex inte överstiger 3, behöver särbestämmelse S11 inte tillämpas. Emellertid ska förare då erhålla lämplig utbildning, anpassad till och lämplig för deras arbetsuppgifter, som gör dem medvetna om strålningsfaran som har samband med transport av radioaktiva ämnen. Sådan utbildning ska styrkas med ett intyg som arbetsgivaren tillhandahåller.
- S13** Om en sändning inte kan levereras ska den placeras på ett säkert ställe och behörig myndighet ska snarast möjligt informeras och tillfrågas om instruktioner för fortsatt agerande.
- S14** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon gäller oavsett vilken mängd av dessa ämnen som fordonen transporterar.
- S15** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon gäller oavsett vilken mängd av dessa ämnen som fordonen transporterar. Bestämmelserna i kapitel 8.4 behöver dock inte tillämpas om det lastade lastutrymmet är låst och de transporterade kollina är skyddade på annat sätt mot obehörig lossning.

- S16** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon ska tillämpas om totalvikten av dessa ämnen på fordonet överstiger 500 kg.
- Dessutom ska fordon som transporterar över 500 kg av dessa ämnen alltid övervakas för att förhindra skadegörelse och för att kunna larma föraren och berörda myndigheter i händelse av förlust eller brand.
- S17** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon ska tillämpas om totalvikten av dessa ämnen på fordonet överstiger 1000 kg.
- S18** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon ska tillämpas om totalvikten av dessa ämnen på fordonet överstiger 2000 kg.
- S19** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon ska tillämpas om totalvikten av dessa ämnen på fordonet överstiger 5000 kg.
- S20** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon ska tillämpas om totalvikten eller totalvolymen av dessa ämnen på fordonet överstiger 10 000 kg som förpackat gods eller 3 000 l i tankar.
- S21** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon ska tillämpas på allt gods oavsett mängd. Dessutom ska sådant gods alltid övervakas för att förhindra skadegörelse och för att kunna larma föraren och berörda myndigheter i händelse av förlust eller brand. Emellertid behöver bestämmelserna i kapitel 8.4 inte tillämpas om:
- (a) lastutrymmet är låst eller de transporterade kollina är skyddade på annat sätt mot obehörig lossning, och
 - (b) strålningsnivån inte överstiger 5 $\mu\text{Sv/h}$ på någon åtkomlig punkt på fordonets utsida.
- S22** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon ska tillämpas om totalvikten eller totalvolymen av dessa ämnen på fordonet överstiger 5 000 kg som förpackat gods eller 3 000 l i tankar.
- S23** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon ska tillämpas om detta ämne transporteras i bulk eller i tank och totalvikten eller totalvolymen på fordonet överstiger 3 000 kg respektive 3 000 l.
- S24** Bestämmelserna i kapitel 8.4 om övervakning av fordon ska tillämpas om totalvikten av dessa ämnen på fordonet överstiger 100 kg.

Kapitel 8.6

Restriktioner för passage genom vägtunnlar med fordon som transporterar farligt gods

8.6.1 Allmänna bestämmelser

Bestämmelserna i detta kapitel gäller när det finns restriktioner för passage med fordon genom vägtunnlar i enlighet med bestämmelserna i 1.9.5.

8.6.2 Vägmärken eller trafiksignaler som styr passagen med fordon som transporterar farligt gods

En tunnel som har restriktioner för passage med transportenheter lastade med farligt gods, ska tilldelas en tunnelkategori av behörig myndighet, i enlighet med bestämmelserna i 1.9.5.1. Dessa restriktioner ska visas med vägmärken och trafiksignaler enligt följande:

Vägmärke och signal	Tunnelkategori
Inget märke	Tunnelkategori A
Märke med tilläggstavla med bokstaven B	Tunnelkategori B
Märke med tilläggstavla med bokstaven C	Tunnelkategori C
Märke med tilläggstavla med bokstaven D	Tunnelkategori D
Märke med tilläggstavla med bokstaven E	Tunnelkategori E

8.6.3 Restriktionskoder för tunnlar

8.6.3.1 De restriktioner som gäller för transport av visst farligt gods genom tunnlar är baserade på restriktionskoden för detta gods, vilket anges i kolumn 15 i tabell A, kapitel 3.2. Restriktionskoden anges inom parentes i den nedre delen av rutan. När ett streck "(–)" finns angivet i stället för en restriktionskod, omfattas inte det farliga godset av någon tunnelrestriktion. För farligt gods som tillhör UN 2919 och 3331 kan dock restriktioner för passage genom tunnlar, beslutas genom en särskild överenskommelse godkänd av behörig myndighet, i enlighet med bestämmelserna i 1.7.4.2.

8.6.3.2 Om en transportenhet innehåller farligt gods för vilka olika restriktionskoder har tilldelats, ska den mest begränsande restriktiva av dessa restriktionskoder tilldelas hela lasten.

8.6.3.3 Farligt gods som transporteras enligt 1.1.3 omfattas inte av tunnelrestriktionerna och ska därför inte beaktas vid fastställandet av den restriktionskod som ska gälla för en transportenhet.

8.6.4 Restriktioner för passage genom vägtunnlar med transportenheter som transporterar farligt gods

När det är fastställt vilken restriktionskod som ska gälla för en transportenhet, gäller följande restriktioner för passage genom tunnlar för denna transportenhet:

Restriktionskod för hela lasten	Restriktion
B	Passage förbjuden genom tunnlar av kategori B, C, D och E
B1000C	Transport där den totala nettovikten explosivämne per transportenhet - överstiger 1000 kg: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori B, C, D och E, - inte överstiger 1000 kg: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori C, D och E
B/D	Transport i tank: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori B, C, D och E, Annan transport: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori D och E
B/E	Transport i tank: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori B, C, D och E, Annan transport: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori E
C	Passage förbjuden genom tunnlar av kategori C, D och E
C5000D	Transport där den totala nettovikten explosivämne per transportenhet - överstiger 5000 kg: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori C, D och E, - inte överstiger 5000 kg: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori D och E
C/D	Transport i tank: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori C, D och E, Annan transport: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori D och E
C/E	Transport i tank: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori C, D och E, Annan transport: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori E
D	Passage förbjuden genom tunnlar av kategori D och E
D/E	Transport i bulk eller tank: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori D och E, Annan transport: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori E
E	Passage förbjuden genom tunnlar av kategori E
–	Passage tillåten genom alla tunnlar (för UN 2919 och 3331, se även 8.6.3.1).

Anm En transportenhet lastad med till exempel UN 0161, krut, röksvagt, klassificeringskod 1.3C, restriktionskod C5000D, med en total nettovikt explosivämne av 3000 kg, är förbjuden i tunnlar tillhörande kategori D och E.